

Gerå kro blev en købmandsgård

Gerå Købmandsgård set fra syd, bemærk benzinstanderen !

Købmandsforretningen i Gerå hed op til 1900 Gerå kro.

Den var en slags rasteplass på Kongevejen mellem Hals og Frederikshavn. Kroen startede oprindeligt i et lille hus, der lå i den sydøstre ende af Købmandsgårdens nuværende have. Huset kaldtes Anders Askersens hus og lå omtrent der, hvor Åglimt 1 ligger i dag. Det var Anders Askersens datter og svigersøn, Dorte Andersdatter og Frederik August Lund, der startede krovirksomheden og købte den nærliggende Niels Jensen Dahls gård for at få mere plads. Her kunne de producere en del af det, der var brug for til krodriften: kød, kartofler og grøntsager.

Gerå kro

Først lå kroen på den gamle Kongevej. I dag hedder det stykke vej, hvor kroen lå Åglimt. Dengang blev den gamle vej på stedet kaldt Thorupvejen. Hvorfor ved jeg ikke. Men Thorupvejen gik nord om smedjen ved Gerågård og oprindeligt østen om Østergård, så den gik mellem Østergård og åen, tværs over vejen og videre til Asaa. Det var en vigtig vej, fordi den var forbindelsen til Hals, Dronninglund, Asaa, Sæby og Frederikshavn, som dengang hed Fladstrand, men også fordi der i åen var en bådeplads med fiskehandel og kysthandel til småskibe

og pramme. Det, der især handlede med, var fisk, salt, korn og træ. Og omtalte varer blev transporteret til Aalborg via kystvejen i småskibe. Åen var meget mere vandrig dengang.

Senere blev kroen flyttet længere op i midtbyen i en større ejendom, og her fortsatte krodriften, indtil virksomheden ophørte i 1900, da kroen med landbrug blev købt af købmand Edvard Thomsen. Han nedlagde kroen og startede sin store købmandsforretning, Gerå Købmandsgård, med korn, foderstoffer, træhandel, isenkram og kolonialvarer i ejendommen efter en større ombygning.

Gerå købmandsgård

Efter Edvard Thomsen blev købmandsgården overtaget af Dorte og J. Møller Larsen. De havde tre døtre. En af dem, Dorethe, blev gift med lærer/skoleinspektør Elmer Dalsgård i Asaa. En anden, Marie, blev gift med Johannes Christensen, bror til Carl Christensen Højsted, Asaagård. Og en tredje datter, Ester, døde som ung af tuberkulose.

Købmand J. Møller Larsen blev afløst af Margrethe og Gunnar Nielsen, der havde Købmandsgården, da brandkatastrofen ramte Gerå den 20. april 1945, hvor købmandsgårdens udbygninger samt flere af byens stråtekte gårde brændte ned til grunden, og mange

dyr indebrændte. (*Mimers brønd* 1. årgang nr. 3)

"Ma vi be um å sit fjernsyn."

Margrethe og Gunnar var blandt de første, der fik fjernsyn i Gerå, og Margrethe gav os børn tit lov til at komme ind og opleve dette nye vidunder. Nogle få stykker adgang fik en lille tid efter tur. Så havde Margrethe stillet køkkenstolene på række som i en lille biograf, der sad vi så og slugte alt, hvad dette tekniske vidunder viste. Ja det var først i 1960'erne, at vi børn gik rundt og spurgte:

"Ma vi be um å sit fjernsyn."

Selskabsfoto fra købmandsparrets Møller Larsens sølvbryllup

Kamma og Jørgen Christiansen overtog købmandsforretningen efter Margrethe og Gunnar Nielsen sidst i 1960'erne. Nogle år senere ophørte både korn, foderstoffer, isenkram, og træhandelen, så det udelukkende var kolonial og dagligvarer, der blev solgt i den tid, Jørgen og Kamma var købmandspar i Gerå.

Efter Kamma og Jørgen Christiansen var det følgende købmænd, der drev forretningen: Vagn Gravsen, Leif Dahl, Niels Jørgen Larsen, Ulla Nielsen, og Annie Rasmussen, der til sidst lukkede forretningen som den sidste af flere i Gerå. Nu er bygningen privat ejendom. Sådan endte det med Gerå Bys sidste købmandsforretning.

Kilde: *Mimers Brønd* nr. 3, 5. og 19

Tekst: Poul Erik Pedersen.

Fotos: Poul Erik Pedersen & Karl Jørgen Andersen